

Gewasbeschermingsmiddelen en omwonenden

Zijn er risico's voor omwonenden van landbouwpercelen?

- Nederland is een dichtbevolkt land waar agrarische gebieden en woonhuizen vaak aan elkaar grenzen. Groepen bewoners hebben hun bezorgdheid geuit over bestrijdingsmiddelengebruik in de nabijheid van omwonenden.
- In 2014 boog de Gezondheidsraad zich over de vraag of omwonenden van landbouwpercelen risico's lopen voor hun gezondheid door gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in hun directe omgeving. Hierover is weinig onderzoek verricht in Nederland, stelde de Gezondheidsraad in haar [advies](#). De Raad zag voldoende reden voor blootstellingsonderzoek en voor aanpassing van de toelatingsprocedure voor gewasbeschermingsmiddelen. Verder wees de Raad op maatregelen die de blootstelling van omwonenden kunnen verminderen.

Welk wetenschappelijk onderzoek wordt er gedaan naar gezondheidsrisico's?

- De beoordeling van risico's van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid is een belangrijk onderdeel van de [toelatingsprocedure](#) door het Ctgb. Met betrekking tot het risico voor omwonenden ging de overheid er tot nu toe van uit dat de beoordelingen voor de toepassers van gewasbeschermingsmiddelen en de omstanders voldoende zijn om het risico voor omwonenden af te dekken. De toepasser komt immers het meest met het middel in aanraking. Die aanname wordt nu verder getoetst.
- Een aanzienlijk deel van de middelen op de Nederlandse markt is ook toegelaten in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Deze middelen zijn voor de toelating in deze landen al specifiek getest voor omwonenden en daar veilig bevonden.

Nieuwe onderzoeksmethoden

- Risicobeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen is een proces van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht.
- De Gezondheidsraad [adviseerde](#) om additioneel onderzoek te doen naar effecten op omwonenden van landbouwpercelen en om na te gaan of dit afwijkt van mensen die in de stad wonen. Dit wordt uitgevoerd door het RIVM in de vorm van een [blootstellingsonderzoek](#), waarvoor Nefyto haar kennis en expertise beschikbaar stelt.
- Het RIVM coördineert ook een [verkenkend gezondheidsonderzoek](#), waarbij wordt onderzocht of er een relatie bestaat tussen gezondheidskenmerken en de nabijheid van percelen.
- Begin 2016 heeft het Ctgb een [herbeoordeling](#) uitgevoerd op basis van een nieuw EU-blootstellingsmodel. Van de 116 beoordeelde middelen vielen 109 middelen zonder meer binnen de norm. Voor 7 middelen was aanvullende verfijning van de modelberekening nodig. Het Ctgb trok de conclusie dat het gebruik van de reeds toegelaten middelen ook op basis van het nieuwe model veilig is.

Wat doet de industrie voor de veiligheid van omwonenden?

- De industrie werkt continu aan het verbeteren van de veiligheid en de duurzaamheid van haar middelen.
- Als nieuwe methoden leiden tot de conclusie dat aanvullend onderzoek gewenst is, neemt de industrie de uitvoering daarvan voor haar rekening.
- De industrie heeft samen met LTO Nederland, Agrodís en Cumela een campagne gelanceerd "Een goede buur is beter", waarbij boeren en tuinders met behulp van een [brochure](#) en een [flyer](#) bewust worden gemaakt van bezorgdheid bij omwonenden en wat hieraan te doen. Communicatie van telers naar hun burens, bijvoorbeeld over spuitmomenten, kan overlast helpen voorkomen.

Gewasbescherming en omwonenden

Als toepasser bent u bekend met de risico's van gewasbeschermingsmiddelen. Maar als omwonende bent u daar misschien niet van in de gaten. U kunt met de volgende acties uw omgeving van dienst zijn.

1. Communiceren: ken uw burens

- Bien u bent met alle mogelijke blootstellingsroutes voor de mensen in de buurt: druppelval, verstuigen, versluven en denk ook aan gras-eendek.
- Door omwonenden goed en actief te informeren kunnen eventuele zorgen vroegtijdig worden weggenomen en onnodig wederzijds begrip. Leg uit waarom en hoe u gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.

2. Informeren: ken de omgeving en het middel

- Waar is behoevend dicht bij uw percelen? Zijn er ook sport- en recreatievelden, schoolterreinen of speelplaatsen in de buurt?
- Zorg dat u bekend bent met de mogelijke risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen: lees altijd de gebruiksaanwijzing!
- Pas de middelen alleen toe op basis van goede landbouwpraktijken.
- Minimaliseer de emissie naar de omgeving.

3. Luisteren: wat als omwonenden hun zorgen uiten?

- Probeer goed te luisteren en antwoorden te geven op de vragen.
- Door een goede informatievoorziening naar de mensen, is het voor hen ook mogelijk om maatregelen te treffen die men naar behoefte aan heeft, ook al is dit vanuit de risico's in principe niet nodig.
- Stem het moment van spuiten af op het tijdstip dat omwonenden niet aanwezig kunnen zijn en volg niet af van de afstanden.
- Evalueer de afstanden samen met de omwonenden.
- Blijf altijd veilig, bekent u professioneel.

Hulp? Contact met lokale bestuursorganen is het mogelijk dat van goede voorbeeld. Involveren van de omwonenden van het gebied of als u verstoord wordt door andere in uw omgeving dan kunnen helpen. Denk aan een milieubelangenvereniging, advies- of ondersteunende van uw land- en tuinbouworganisatie of een lokale behuizen. Indien de vragen niet zijn opgelost, kunt u ook overleggen met de overheid met vrijwilligelijk medewerking in te schakelen.

nefyto LTO Nederland agrodís CUMELA

Een goede buur is beter...